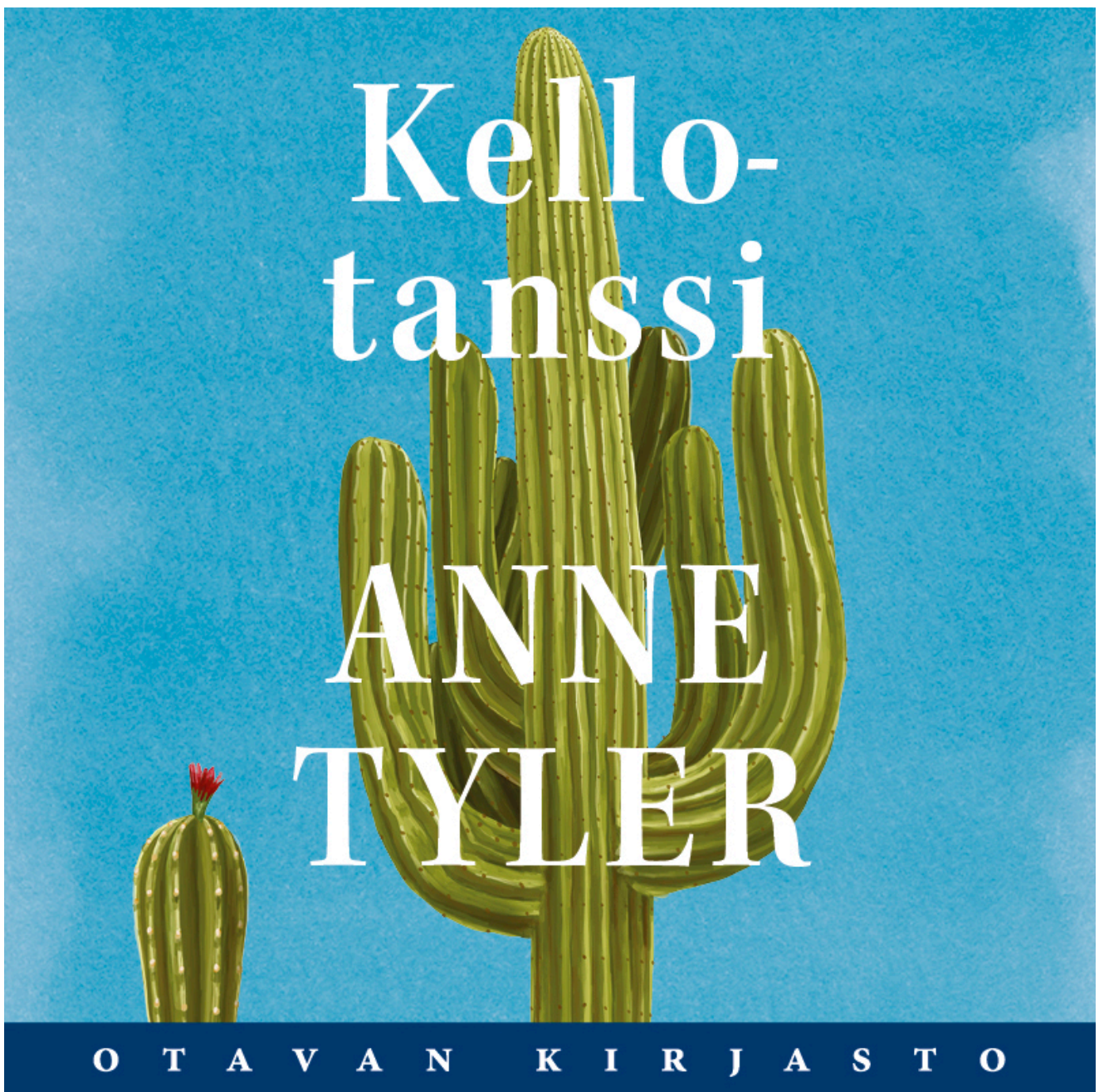

Anne Tyler (suom Markku Päckilä): Kellotanssi

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Anne Tyler (suom Markku Päckilä): Kellotanssi (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/anne-tyler-kellotanssi/>)

Anne Tyler (suom Markku Päckilä): Kellotanssi

LIISAMARI SEPPÄLÄ

Anne Tylerin uusimmassa Markku Päckilän suomentamassa romaanissa *Kellotanssi* seurataan jälleen kolmen sukupolven perhe-elämää.

”Niinpä niin. Pariskunnat. Kukaan ulkopuolinen ei voi tietää millaista pariskunnan elämä on.”

(s. 114)

Romaanin päähenkilö kiharatukkainen Willa Drake rakastaa yksitoistavuotiaana isäänsä yli kaiken. Isä on aina ymmärtäväinen eikä koskaan menetä malttiaan tai korota ääntään.

Aikuisena hän menisi naimisiin sellaisen miehen kanssa, jolla oli hyvät välit isoon ja mukavaan perheeseensä. Mies tulisi toimeen kaikkien perheenjäsentensä kanssa ja olisi samanlainen mies kuin Willan isä, kiltti ja mukava – ja kaikki rakastaisivat Willaa ja pitäisivät häntä yhtenä omistaan. Hän saisi joko kuusi tai kahdeksan lasta, puolet tyttöjä ja puolet poikia, ja he voisivat leikkiä lukemattomien serkkujensa kanssa. (s. 21)

Lapsena Willa saa huolehtia ja kantaa vastuuta pikkusisarestaan aivan liikaa. Willan äiti käyttäytyy holtittomasti, ja hän joutuu salailemaan kodin tapahtumia.

Kuusikymmentäyksivuotiaana hän tuntee itsensä taas nuoreksi, kuten Cheryl.

”Dorcas Roadilla asuu vain aikuisia lukuun ottamatta minua ja Erlandia”, hän sanoi. ”Enkä minä oikeastaan ole lapsi. Olen paljon aikuisempi kuin miltä näytän.”

”Niinhän sinä luulet”, Peter sanoi. ”Mutta odota vain, kun muistelet tätä aikaa myöhemmin.”

Willa tiesi, mitä Cheryl tarkoitti. Hän oli ajatellut lapsena niin itsekin: hän oli tuntenut olevansa valpas ja varovainen aikuinen pikkutytön raameissa.

Nykyään sen sijaan tuntui paradoksaalisesti siltä, että hänen aikuisten kasvoistaan maailmaa katseli yksitoistavuotias tyttö. (s. 141)

Willa käy Collegea Pohjois-Illinoisissa ja viihtyy. Sieltä pitää lentää kotiin Pennsylvaniaan, jos ei halua viettää yötä bussissa, sanoo Derek, joka kosii Willaa lentokentällä pääsiäisenä 1977.

Derek ei voinut aavistaakaan, miten paljon hän Willalta vaati ehdottaessaan yhteistyön lopettamista tohtori Broganin kanssa. Kielten opiskelu oli avannut Willan silmät. Ei niinkään espanja ja ranska sinällään, sillä hän osasi niitä jo

lukion peruina, vaan laajemmin kielten alkuperä ja se, mitä kielet kertoivat kulttuureista joissa niitä puhuttiin ja - mikä kaikkein kiinnostavinta - kuinka paljon yhteisiä piirteitä eri kielillä keskenään oli. Eikö ollut ällistyttävää, että suurin osa maailman ihmisistä oli yhtä mieltä siitä, että "hän teki jotain" oli tarpeen erottaa siitä, että "hän oli tekemässä jotakin"? Puhumattakaan idiomeista: oli huimaa, miten usein samaa epäloogista ja epätodennäköistä idiomia oli alettu käyttää oma-aloitteisesti täysin erillisissä kulttuureissa. Hän olisi voinut kuunnella tohtori Broganin luentoja tällaisista aiheista kaiket päivät. (s. 57)

Parisuhteessa Willa on se, joka joustaa. Näin Willa on nähnyt lapsena isänsä tekevän, ja samoin hän tekee itse aikuisena.

Joskus Willasta tuntui, että hän oli pyydellyt puoli elämäänsä anteeksi miesten käytöstä. Itse asiassa ylikin puolet elämästään. Ensin Derek ja nyt Peter: kumpikin rymisteli eteenpäin ja Willa kulki perässä siivoamassa jälkiä, pyytelemässä anteeksi ja selittelemässä. (s. 170)

Vaikeina aikoina Willa voi luottaa isäänsä.

Sitten hän pukeutui vanhimpaan ja pehmeimpään aamutakkiinsa, isä riisui pikkutakin ja kravatin ja vaihtoi kengät tohveleihin, ja Willa lämmitti muutamia ystävien tuomia pataruokia ja nosti ne tarjolle keittiön pöydälle. Ian tuli ensin Sean kannoillaan, farkuissa molemmat, ja kumpikin ilmoitti, ettei jäisi kotiin syömään, eikä Willa jaksanut piitata siitä niin paljon kuin joskus ennen. Hän oli niin väsynyt juttelemaan ja reagoimaan, esittämään seurallista ja huomaavaista. Hän söi isän kanssa, eikä kumpikaan sanonut sanaakaan ennen kuin isä ehdotti ruoan jälkeen: "Laittaisinko minä meille kaakaota?" Willa vastasi: "Sopii." Hän ei kuitenkaan tehnyt elettäkään auttaakseen, istui vain toimeettomana isän etsiessä kaapeista tarveaineita ja kattilaa. (s. 82)

Kellotanssia lukiessani en voi olla ajattelematta ensimmäistä lukemaani Anne Tylerin romaania *Onnellinen matkamies*. Sen päähenkilön Maconin poika Ethan kuolee ammuskelun seurauksena. *Kellotanssissa* väkivalta tai sen uhka on myös voimakkaasti läsnä. Willaa uhataan aseella lentokoneessa. Willan isää uhataan veitsellä. Willan pojan entistä tyttöystävää ammutaan vahingossa jalkaan.

Willa vaihtaa osavaltiota, aikavyöhykettä, kotikaupunkia, sukunimeä ja puolisoa huolettoman tuntuisesti. Tosin Etelä-Kaliforniassa on tuskastuttavan kuuma, ja Willa ikävöi vuodenaikoja. Arizonassa kasvaa jättikaktuksia.

Kun puhelu Seanin kanssa päättyi, hän ei palannut sisälle heti. Hän meni katsomaan heidän jättikaktustaan, jonka oksat kohosivat kohti taivasta symmetrisesti rungon molemmin puolin. Willa piti kovasti jättikaktuksista, niiden arvokkaasta ulkomuodosta ja pitkäikäisyydestä. Ne olivat ainoa asia Arizonassa, johon hän oli oikeasti kiintynyt. Kun hän oli nähnyt ensimmäisen jättikaktuksen - tai itse asiassa kokonaisen ryppään jättikaktuksien siluetteja lentokentän edustalla edellisenä kesänä hänen ja Peterin saapuessa etsimään asuntoa - tuntui kuin hän olisi tavannut jonkin myyttisen lajin edustajan. Hän oli sanonut Peterille siinä paikassa, että heidän uuden talonsa pihalla piti kasvaa jättikaktus. Peteriä oli huvittanut. Hän oli pitänyt sitä jonkinlaisena naisten juttuna - naiset ja puutarha! Tosin Willa ei ollut jaksanut innostua puutarhanhoidosta. Hän vain piti jättikaktuksista. Hän painoi kämmenensä heidän kaktuksensa rungolle, paljaaseen kohtaan piikkien välissä. Se oli kuin kasvihuonekurkku, viileä, sileä ja napakka. Se tuntui olevan tietoinen hänestä. Melkein kuin se olisi ryhdistäytynyt ottamaan vastaan hänen kätensä painon. (s. 104)

Yhdysvallat on laaja maa, ja asukkaita on paljon. Baltimore on kuitenkin Anne Tylerille miljöö yli kaiken. Baltimore on tapahtumapaikkana sekä *Palmikossa* että *Äkäpussissa*, jotka Tyleriltä on suomennettu jo aiemmin. Lentokoneessa matkalla itärannikolle Willa on kaikkien muiden tunteidensa ohessa myös onnellinen.

Koko edellisen illan ja vielä tänä aamunakin hänestä oli tuntunut siltä kuin olisi joulukuuta. Hän ei tiennyt mitä olisi matkalta odottanut. Hän oli yhtä aikaa innoissaan, peloissaan ja toiveikas – kokonainen tunteiden ryöppy, kaikki yhdellä kertaa. Väliin hän kysyi itseltään, mitä ihmettä hän kuvitteli tekevänsä. Hän oli kiittollinen siitä, että Peter oli päättänyt lähteä mukaan, mutta toisaalta häntä huolestutti, ettei Peter pitäisi matkasta, mikä puolestaan söisi hänen iloaan...niin ei tietenkään lapsenlapsen tapaamista, vaan... (s. 107)

Tarina kilpistyy kuin suurennuslasilla yhteen lähiöön Koillis-Baltimoressa. Willan mielestä kaupunginosa ei ole niin kovin rikas. Hänen poikansa Seanin näkemys on jyrkempi.

”Minä en ihmettele yhtään. Pitää muistaa, että se ei ole kaupungin hienointa aluetta.”

”Siellä tuntuu ihan turvalliselta”, Willa sanoi. ”Ei minua pelota käydä kävelyllä edes iltamyöhällä.”

”Ehkä sitä kannattaisi vähän varoa”, Sean sanoi. ”Mieti nyt naapureitakin. Moottoripyörägangsteri, nuhjuinen yksityisetsivä, parhaat päivänsä nähnyt lääkäri, jolla on liuta sosiaaliturvan varassa eläviä asiakkaita...”

Seanin näkökulma oli pahasti vinksallaan, Willa mietti. Eivät naapurit olleet sellaisia. Tai olivat kyllä, mutta samalla heissä oli paljon muutakin. Hän ei kuitenkaan halunnut antautua väittelyyn Seanin kanssa. (s. 194)

Kellotanssin omakotitaloalue Baltimoressa persoonallisine asukkaineen muodostaa samantyyppisen yhteisön kuin Maconin tyttöystävän Murielin naapurusto *Onnellisessa matkamiehessä*.

Luulen, että pohjimmiltaan romaanissa on kyse elämän tarkoituksesta. Ihmisen täytyy löytää syy sille, miksi elää. Rouva Minton sanoo, että mies antaa asioille merkityksen. Mitä tehdä miehen kuoleman jälkeen?

”Joskus kaikki kuitenkin tuntuu saman toistamiselta. Esimerkiksi pukeutuessa tulee joskus mieleen, että taas nämä samat vanhat värit. Ollapa jokin uusi väri. Mutta kun uusia ei ole olemassakaan, ei koko maailmassa.” (s. 234)

Eräs ystäväni sanoi, että elämä on kuin uudenvuoden tina, sen voi aina valaa uudestaan. Sitä Willa on tekemässä, hän on rakentamassa elämäänsä uudelleen ja vihdoinkin omilla ehtoillaan ja itseään kuunnellen.

Olo oli kevyt. Peterin poissaolo tuntui toki oudolta, mutta toisaalta hän saattoi kävellä niin pitkään kuin huvitti vailla huolta Peterin laiminlyömisestä. (s. 185)

Kellotanssi valloittaa omaperäisyydellään, lempeydellään, suvaitsevaisuudellaan ja hienovaraisuudellaan. Loppuratkaisu on tuskallisen lyhyesti kuvattu. Romaanin luettuani ajattelen, kuinka usein ihminen on valintojen edessä. Muutos on aina mahdollinen.

Tyler, Anne (2024) *Kellotanssi*. [Alkup. *Clock Dance* 2018] suom. Markku Päckilä. Kustannusosakeyhtiö Otava. 265 s.

« Previous:

Tina Harnesk (suom Leena Virtanen):
Lumeenkylväjät (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/tina-harnesk-lumeenkylvajat/>)

Next:»

Virginia Woolf (suom Kirsti Simonsuuri):
Orlando (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/virginia-woolf-orlando-2/>)

admin

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
